



David Svoboda

6 duší u jednoho
stolu



ilustrátorka
Nikola Tilgnerová





David Svoboda

6 duší u jednoho
stolu



ilustrátorka



Nikola Tilgnerová



Text © David Svoboda, 2026 Ilustrace ©

Nikola Tilgnerová, 2026 ISBN

978-80-909517-6-1

ISBN 978-80-909517-8-5 ePub

ISBN 978-80-909517-9-2 Mobi

ISBN 978-80-909517-7-8 ePDF

Terapie u kulatého stolu

Když jsem toho dne zamykal dveře svého bytu, žaludek se mi svíral nervozitou, která se mísila s podivným, opatrným očekáváním. Poslední roky se můj svět scvrkl do bezpečí samoty, která se časem nenápadně proměnila v klec. Kromě rodiny jsem se pravidelně nestýkal téměř s nikým. A teď mě čekala hodina a půl v jedné místnosti s bůhvíkolika neznámými lidmi. Ta představa byla popravdě dost děsivá.

Cestou v tramvaji jsem se přistihl, že nenápadně pokukuju po ostatních cestujících a snažím se odhadnout, kdo z nich by asi mohl mít namířeno do stejných dveří. V hlavě se mi točily všechny ty únavné katastrofické scénáře: Co když budu muset mluvit první? Co když hned na začátku řeknu něco naprosto trapného? Co když mě nikdo z nich nebude brát vážně? Pár lidí sice vystoupilo na stejné zastávce, ale jakmile se dveře zavřely, jejich kroky směřovaly jinam. Před starou, nenápadnou budovu jsem dorazil v 16:48. Přešlapoval jsem na chodníku a váhal, jestli už mám zazvonit, nebo ještě chvíli natahovat čas venku na vzduchu. Během těch čtyř minut prošlo kolem několik lidí, ale nikdo se nezastavil.

Nakonec jsem se zhluboka nadechl a stiskl tlačítko u dveří – neochotně, ale rozhodně.

Ostrý elektrický zvuk mi otevřel cestu dovnitř. Vstoupil jsem do přízemí, kde mě přivítal další zvonek. Jakmile jsem vzal za kliku, okamžitě mě ovanul ten povědomý, štiplavý pach dezinfekce, smíchaný s těžkým nádechem uzavřenosti, který se drží snad ve všech čekárnách a úřadech.

Věšák v rohu místnosti byl prázdný. Pověsil jsem si bundu a na okamžik mě napadlo, že tam možná budu první. Když jsem ale vešel do samotné místnosti, uviděl jsem uprostřed velký černý kulatý stůl. Kolem něj stálo sedm židlí a na jedné z nich, až v protějším rohu, už seděla dívka.

Jakmile mě zmerčila, nepatrně se usmála a zamrkala. Očividně nevěděla, jak reagovat, a já na tom nebyl o nic líp. Vydal jsem ze sebe jakýsi neidentifikovatelný, přiškrcený zvuk, který měl být pozdravem, a nasadil křečovitý úsměv.

Posadil jsem se co nejdál to šlo. Když jsem se uklidnil, uvědomil jsem si, jak moc jsem byl napjatý. Srdce mi bušilo až nepříjemně nahlas a prsty se mi lepily potem tak, že jsem si je musel nenápadně několikrát otřít o džíny. Kradmo jsem si dívku prohlížel. Těkala pohledem po prázdných stěnách a zdálo se mi, že se celá chvěje. Trochu mě uklidnilo vědomí, že v té nervozitě nejspíš nebudu sám. Z myšlenek

mě na okamžik vytrhla paní Želichová, která s úsměvem nakoukla ze dveří své kanceláře, pozdravila nás a zase zmizela za zavřenými dveřmi. Ticho v místnosti mezitím těžklo. Přemítal jsem, co se ode mě asi očekává. Mám jí něco říct? Zeptat se, jak se má? Ne, raději budu mlčet.

Ta nekonečná minuta, která se rozlévala do prázdna, konečně skončila s dalším zazvoněním z chodby. Klika cvakla a do místnosti vešla dvojice – muž a žena. Muž byl zhruba v mém věku. Na předloktí měl nápadné tetování Malého prince a z celé jeho bytosti vyzařoval nečekaný klid. Připadal mi jako někdo, komu už život obrousil hrany a jen tak něco ho nerozhodí.

Dívka po jeho boku byla naprostý opak. Působila jako ztělesněný neklid. Měla trhavé, zbrklé pohyby a její extravagantní zevnějšek ostře kontrastoval s tím skoro až sterilním prostředím. Oba tiše pozdravili a vybrali si svá místa. Sotva dosedli, paní Želichová znovu jen nakoukla do dveří a pozdravila.

Všichni čtyři jsme tam jen tiše seděli. Někdo si nervózně třel ruce v klíně, někdo zase poposedával a posouval židli. Očima jsme přejížděli po stěnách a po desce stolu. Pohledy se mýjely ve vzduchu, odrážely se od sebe a hned zase uhýbaly jinam. Zoufale jsem tlačil ručičku na hodinách. Modlil jsem se, ať už se něco děje, ať už někdo něco konečně řekne.

Zvažoval jsem, že to ticho prolomím sám, ale v puse jsem měl úplně sucho.

Po chvíli dovnitř vstoupila další postava z té zvláštní sestavy kolem stolu. Byla to dívka asi v mém věku, působila zvláště klidně, snad až odevzdaně. Jakmile dosedla, hodiny odbily pátou. Dveře kanceláře se otevřely dokořán a terapeutka Želichová vešla dovnitř. S úsměvem nás všechny znovu pozdravila a posadila se do svého křesla.

„Ještě jednou dobrý podvečer, vítám vás na prvním sezení,“ začala klidně. „Zatím nám chybí ještě jedna slečna, která se z dnešního setkání neomluvila, tak snad bude mít jen menší zpoždění. Do budoucna ale prosím všechny, aby se snažili chodit včas. Je to pro dobro naší společné práce. Začneme tím, že...“

Slova paní Želichové utnul ostrý zvuk bzučáku. Psycholožka se okamžitě zvedla a šla trochu neochotně otevřít.

Ani ne o minutu později rozrazila dveře zadýchaná, asi dvacetiletá dívka.

„Moc se omlouvám... ujela mi šalina a...“, vyhrkla ze sebe rychle a rozhlédla se po místnosti.

„To nevádí, Lenko, jen si na to dávejte pro příště pozor,“ přerušila ji paní Želichová mírně, ale s jasným autoritativním hlasem.

Lenka beze slova usedla na poslední volnou židli. Ačkoliv přišla pozdě, nepůsobila nijak zvlášť provinile.

Měla v sobě takový ten vzdorovitý druh energie a už na první pohled mě něčím zaujala. Působila skoro až namyšleně, jako by se jí to tady vlastně vůbec netýka-
lo, ale její vzhled tu pozornost zkrátka strhával.

Když jsme byli kompletní, paní Želichová se pus-
tila do úvodní řeči. Dozvěděli jsme se celkem logic-
ká a srozumitelná pravidla: co se řekne a stane ve
skupině, zůstane ve skupině. Tolerance k názorům
druhých, neskákání do řeči. Všechno to, co člověk od
terapie tak nějak očekává. Co mě ale opravdu pře-
kvapilo, byl samotný koncept. Paní Želichová nám
jasně nastínila, že skupinu si budeme vést my sami.
Ona do naší konverzace prý nebude zasahovat, po-
kud to nebude vyložene nutné.

A pak přišlo to nejdůležitější pravidlo. Zákaz stý-
kat se s ostatními členy mimo tuto místnost.

Když to vyslovila, trochu mě to zaskočilo. Na jed-
nu stranu mi to dávalo smysl – chránilo to ten uza-
vřený svět skupiny. Ale zároveň se mi v těle rozlil
zvláštní pocit zklamání. Co když si s někým z nich
budu opravdu rozumět? Co když právě tady najdu
někoho, kdo konečně chápe, jaké to je?

„Tak, a můžete začít,“ zakončila terapeutka svůj
monolog, opřela se do křesla a spojila ruce v klíně.

Následovalo další, tentokrát ještě hutnější ticho.

„Tak co kdybychom na začátek dali kolečko, ať se
každý představí a něco o sobě řekne?“ ozval se na-

jednou hoch s tetováním a pohlédl přitom na paní Želichovou. Ta si zrovna brala do ruky bloček a pero. Oplatila mu pohled a jen s lehkým úsměvem pokrčila rameny.

Nebylo to špatné řešení. Aspoň nám to dalo nějaký rámeček. A i když jsem byl pořád neskutečně nervózní, tenhle návrh mě trochu uklidnil – jasná struktura je tisíckrát lepší než viset v tíživém tichu mezi šesti neznámými lidmi.

„Jsem pro, dobrý nápad,“ vyhrkl jsem dřív, než jsem si to stihl rozmyslet. Byl to můj první nahlas vyslovený názor a vlastní hlas mi v uších zněl podivně cize. „Klidně můžu začít.“

Přešel jsem pohledem po stole a snažil se polknutím zbavit toho otravného sucha v krku. „Jmenuju se Dan, je mi šestadvacet, a i když nepocházím přímo z Brna, žiju tu téměř celý život. Mám diagnostikovanou bipolární poruchu, zhruba od dvaceti let. A... pořád se s tím dost peru.“

Na zlomek vteřiny jsem zvažoval, že bych zmínil i svůj pokus o sebevraždu a jizvy, které schovávám pod tričkem. Ale nakonec jsem tu myšlenku zapudil. Dnes ne. Na to bude ještě dost času a prostoru později.

„Tak kdo dál?“ usmál jsem se s úlevou na spolusedíci. To nejhorší jsem měl za sebou a nervozita mě konečně začínala pomalu opouštět.

Na mě navázal ten s Malým princem, představil se jako Martin. Mluvil pomalu a srozumitelně, jako někdo, kdo dává druhým prostor se nadechnout. Řekl nám toho o sobě o něco víc než já a na závěr jakoby mimochodem zmínil, že je gay.

Kolečko představování postupně prošlo všech šest židlí. Nejvíce sympatičtí mi od první chvíle byli Martin a Eva, ta tichá dívka, která seděla přímo naproti mně přes stůl. Vlastně na mě nikdo ze skupiny nepůsobil vyloženě špatně. Snad jedině u Lenky jsem se nemohl zbavit toho dojmu arogance. Do ničeho se nechtěla zapojovat, jen tam tak seděla a pozorovala nás, jako bychom byli něco pod její úroveň.

Zbytek vymezeného času jsme strávili spíš plkáním o běžných věcech. Bylo mi jasné, že nemůžu čekat, že půjdeme hned na prvním sezení bůhvíjak do hloubky našich diagnóz. Někdo mluvil o filmech, někdo zase o oblíbené hudbě. Dokonce jsme se i krátce zasmáli, když Eva poznamenala, že jí celá tahle terapie připomíná nějaký školní kroužek. Petra se tomu jen občas nesměle pousmála, ale dál tvrdošjně mlčela. Martin se mezitím nenásilně snažil držet konverzaci uvolněnou.

Když sezení skončilo a my vycházeli ven do podvečerní ulice, cítil jsem se trochu rozladěný tím, že se vlastně nic velkého nevyřešilo. Ale zároveň... zá-

roveň jsem byl zvláště zvědavý. Zvědavý na ty lidi, na to podivné pravidlo o nevidání se, i na to, co se skrývá pod tou Lenčinou maskou.

Byl to zvláštní pocit vzrušení z neznáma, který jsem už hodně dlouho nezažil.

Eva

I. ZVÍŘÁTKO, KTERÉMU NAROSTLY ZUBY

Začalo to už ve školce. Tehdy to bylo jen neškodné, imaginární zvířátko, kterému malá Evička říkala Petty. Zatímco si ostatní děti hrály s kostkami, ona nahlas napodobovala jeho zvuky a povídala si s ním. Rodiče, Pavel a Anežka Badinovi, byli zprvu jen ostražití. Pavel jako zubař z fakultní nemocnice ctíl vědu, Anežka jako sociální pracovnice zase dokázala být velmi vnímavá k odlišnostem. Zaplatili dceři drahé vyšetření, kde se zvažovala diagnóza autismu, ta se ale nakonec nepotvrdila. Evička byla prostě jen jiná než ostatní. Mimořádně nadaná, s inteligencí po otci a s takovou dávkou čisté, naivní laskavosti, až to její starší sestry, umělecky založenou Kateřinu a Alžbětu, někdy pěkně šťvalo.

Eva neměla filtry. Neměla hranice. Její mysl nedokázala zpracovat tlak cizích očekávání.

Naplno se to projevilo na druhém stupni základní školy. O rok starší spolužák Richard se do její vlídné povahy a hezké tváře zamiloval tak beznadějně, že se po kroužku náboženství odhodlal k něčemu, co považoval za romantické. Ukradl školníkovi klíče a vyskládal na půdu cestičku ze zapálených svíček.

Když Evu po vyučování beze slova popadl za ruku a dovedl ji do toho mihotavého světla, čekal, že ji tím okouzlí.

Eva ale necítila motýly v břiše. Cítila, jak se jí svírá hrdlo. Ten pohled na svíčky v ní nevyvolal dojetí, ale úzkost z toho, že se od ní najednou očekává reakce, které nerozumí. Mozek jí zamrzl kdesi mezi touhou ho nezklamat a instinktivní potřebou utéct. Začala hystericky pištět, vytrhla se mu a prchala chodbami pryč. Zatímco Richard dostal ředitelskou důtku, Evu čekalo něco mnohem horšího.

Toho dne totiž Petty poprvé promluvil jinak. Už to nebylo roztomilé zvířátko. Jeho hlas zhrubl, ztemněl a stal se pokřiveným zrcadlem všech jejích nejhorších představ o sobě samé. „Jsi k ničemu“, zašeptal jí tehdy. „Jsi hnusná!“ Eva se s ním snažila navázat vztah, jako to dělala s každým. Ale Petty už měl zuby. A když mu nechtěla naslouchat, zacpávala si uši, padala na kolena a snažila se ho přehlušit vlastním zoufalým křikem.

II. KOČÍČÍ SEŠIT A TŘESOUcí SE RUCE

O několik let později, když bylo Evě šestnáct, se její svět smrškl na zdi pavilonu 13 v psychiatrické léčebně v Černovicích.

Na dětském oddělení byla už dřív, tam jí poprvé přišli diagnózu paranoidní schizofrenie. Rodina ji tehdy přivítala s otevřenou náručí. Otec po nocích

studoval nejnovější lékařské studie o antipsychotikách, matka s ní sedávala v parku a četla jí básničky, zatímco se modlila za zázrak. Jenže nemoc si nedala říct. Léky měly krutý vedlejší účinek – Evě se po nich tak silně třásl ruce, že musela odložit svou největší vášeň – malování. A tak je ve druhém ročníku gymnázia prostě přestala brát. Následek na sebe nenechal dlouho čekat. Jednou vstala uprostřed hodiny matematiky a začala se zuřivě bít pěstmi do hlavy a křičet, že ji chce někdo unést. Do sanitky ji museli držet čtyři nejsilnější kluci ze třídy.

A tak skončila tady, na uzavřeném oddělení pro dospělé. Seděla v kuřárně, kde se naučila tahat z cigaret jen proto, že jí to nabízelo iluzi začlenění, a s mírným, neustálým úsměvem poslouchala o čtyřicet let starší pacienty. Dál nedokázala říct „ne“. Když si nějaký slintající děda řekl, dovolila mu dát jí pusu na tvář. Její laskavost byla její největší slabinou.

V pracovně mladého psychologa Tomáše to ale bylo jiné. Tam byla v bezpečí.

„Takže ty hlasy ti říkají, že tě všichni nenávidí, že se s tebou baví jen ze soucitu?“ ptal se Tomáš a listoval malým sešitem s kočičím motivem na deskách. Donutil ji, aby si Pettyho nadávky zapisovala. Byla to krutá terapie, ale fungovala. Písmo na stránkách bylo kvůli třesu rukou kostrbaté, ale slova byla ostrá jako břitva.

„Jo,“ špitla Eva a zaryla si nehty do dlaní. „A taky mě varují. Že mi někdo ublíží. Nebo... nebo že já ublížím někomu jinému.“

Tomáš zvedl zrak od sešitu. „A myslíš, že bys byla schopná někomu ublížit?“

„Ne!“ vyjekla a okamžitě si vyděšeně zakryla ústa oběma rukama, překvapená hlasitostí vlastního výkřiku. Byla čistá duše uvězněná v mysli, která se jí snažila přesvědčit o opaku.

III. ÚSMĚV, KTERÝ BOLEL

Střední školu nakonec úspěšně dokončila. Komise jí přiznala invalidní důchod druhého stupně a díky známým si našla práci na částečný úvazek v soukromé mateřské školce. Tam, mezi dětmi, nacházela absolutní klid. Byla to její nejlepší terapie.

Kdybyste ji potkali na ulici, nepoznali byste, že je nemocná. Viděli byste jen půvabnou, usměvavou mladou ženu. A to se jí stalo osudným.

Toho dne se vracela z práce přes centrum Brna. Zaregistrovala pohled cizího muže a čistě ze zvyku – ze své patologické slušnosti – mu oplatila lehký úsměv. Pro ni to bylo gesto slušnosti. Pro něj to byla pozvánka.

Dokráčel k ní, zablokoval jí cestu a usmál se. „Dobrý den, slečno. Váš úsměv je jako první rozkvetlé kvítí po mrazivé zimě. Jste tak krásná!“



Evina mysl okamžitě vyhlásila poplach. Petty v její hlavě křičel, ať uteče, ať se brání. Jenže její tělo začalo náhle fungovat podle jiného vzorce. Naučený program hodné holčičky, která přece nesmí nikoho urazit. Začala se nervózně chichotat a nezmohla se na víc než na tiché poděkování.

Muž vycítil její poddajnost jako predátor krev. Představil se jako fotograf. Z kožené brašny vytáhl portréty různých žen a začal ji přesvědčovat, ať s ním jde do ateliéru. Eva odmítla, ale její hlas byl příliš tichý, příliš omluvný. Když jí nabídl „jen procházku“ na Petrov, nedokázala říct ne. Šla vedle cizince, srdce jí z paniky bušilo jako zběsilé, ale nohy poslušně kráčely vedle něj.

Nahoře u katedrály ji přitlačil ke zdi. Hladil ji po vlasech, nerespektoval její ztuhlé tělo a pod nátlakem si vynutil polibek. Eva měla pocit, že se dusí. Stála tam, uzavřená sama v sobě, bez reakce. Až když muž znovu sáhl do brašny a s úlisným mrknutím vytáhl sadu cizích aktů s návrhem, že z ní udělá hvězdu, její pud sebezáchovy konečně prolomil tu hradbu slušnosti. Vytrhla se mu a běžela pryč, s pláčem a roztřesená tak, že sotva držela pohromadě.

Když se ten večer doma zhroutila matce v náručí a všechno jí řekla, otec okamžitě jednal. Zvedl telefon a zavolal její psycholožce. Všichni tři věděli, že

léky dokážou tlumit hlasy v její hlavě, ale nedokážou ji naučit bránit se reálnému světu. Eva nutně potřebovala hranice, jinak ji ta její zničující laskavost jednou zabije.

Psycholožka zmínila svou kolegyni, Annu Želichovou, která právě otevírala soukromou skupinovou terapii. Eva sice se svou diagnózou nebyla úplně typickým kandidátem, ale Želichová po vstupním pohovoru souhlasila. Sdílení s ostatními a kontakt s lidmi, u kterých by se Eva naučila rozeznat, co je normální laskavost a co už je nebezpečné zneužívání, se zdálo jako ideální řešení.

A tak se Eva stala první přijatou pacientkou. První duší, která si měla brzy přisednout ke kulatému stolu.

Druhé sezení

Ten první týden ubíhal nesnesitelně pomalu. V úterý odpoledne jsem stál před známou, omšelou budovou v centru Brna o dobrých dvacet minut dřív. Potřeboval jsem chvíli na nadechnutí – doslova i obrazně.

Opíral jsem se o fasádu, potahoval z elektronické cigarety a vyfukoval do chladnoucího jarního vzduchu husté obláčky páry. V posledních dnech na mě osamělost doléhala čím dál silněji. Staré vztahy a přátelství se mi pod náparem nemoci dávno rozpadly a nové nepřicházely. Znovu mi hlavou problesklo to nekompromisní pravidlo paní Želichové o zákazu vídání se mimo skupinu. Byla to ironie. Konečně najdete lidi, kteří by vám možná rozuměli, a hned dostanete zákaz se s nimi stýkat.

Z myšlenek mě vytrhlo cvaknutí zapalovače.

„Ahoj. Taky o něco dřív?“

Byla to Petra. Zjevila se naprosto neslyšně. Mezi prsty svírala napůl ubalenou cigaretu a na tváři měla ten svůj zdrženlivý úsměv.

„Jo,“ vydechl jsem páru. „Chtěl jsem si dát chvilku klid.“

„Koukám, že taky kuřák,“ kývla směrem k mé ruce.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy 6 duší u jednoho stolu

.

Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.